

וקראת לשבת עונג

אלון מרן הפאכר באגפּר ובסולת פלאוץ

גליון מס' 718
פרשת לך לך
י"ג בחשוון התשפ"ד

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ אסתר מישה בת זהירה ע"ה | לע"נ יצחק בן מישה אסתר ע"ה | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה | לע"נ רחל שנהיה בת מנורה ע"ה

לע"נ מרן הגאון ר' שלום בן תופחה צוק"ל, מרן הגאון ר' ירחמיאל גרשון בן מרים צוק"ל והגאון ר' שמעון בן חביבה צוק"ל, ר' אברהם בן אסתר ע"ה

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף צוק"ל

"לא מפסיק שניה אחת מלימודו"

בשנת תשנ"א זכתה "פנמה" לחזות בזיו פניהם של שני ענקי ההלכה וההתמדה, מרן שליט"א יחד עם ידידו הגאון רבי בן ציון אבא שאול צ"ל. שני הגאונים עשו את פעמיהם במטוס לקנדה, ומשם טסו כשלוש שעות למיאמי שלא היתה אלא תחנת ביניים, בה המתינו מספר שעות לטיסה נוספת לפנמה.

בחדר האחמיי"ם במיאמי ניגש רבנו לידידו רבי בן ציון ושאלו בפשטות: "אכין לכבודו כוס תה?" רבי בן ציון נחרד: "חס ושלום, חס ושלום".

מיד מיהר הג"ר דוד יוסף שנתלווה לאביו שליט"א להכין לשניהם כוסות תה. החלו השנים לשקוע בלימוד, רבי בן ציון השתעשע בהלכה עם בנו הרב אליהו ועם הרב דוד יוסף, ומרן המשיך במנהגו כתמיד שהוא בדרכים, התיק שעמו מונח לצידו והוא מוציא ספרים ומעיין בהם. בכל נסיעה יודעים מקורביו כי אחת היא לרבנו שאינו מסכים שייסעו לו במשא הכבד של ספריו, הספרים כה יקרים לו שרק הוא ישאם ואין רשות לזולתו לקחתם.

כך שהתה הכבודה כולה כמה שעות בנמל התעופה במיאמי עד לטיסה לפנמה, עד שהכריז הכרוז כי ניתן לעלות למטוס היוצא לפנמה.

הרבנית מרגלית ע"ה נלוותה למרן, ושניהם בקשו מבנם רבי דוד לסייע לרבי בן ציון בהליכתו. בעוד שרבי אליהו ורבי דוד תומכים ברבי בן ציון, פרץ רבי בן ציון בבכי של ממש: "מאז שחליתי אין אני מסוגל ללמוד ברציפות זמן רב, בניגוד לשנים הרבות עד שחליתי שזכיתי ללמוד ביום ובלילה שעות רבות, ועכשיו הריכוז קשה עלי".

הנה תראו את רבי עובדיה איך הוא לא מפסיק שניה אחת מלימודו בריכוז עצום, כמה רציתי ללמוד ככה, אני מקנא בו".

בפתח הגליון

ברכה ג' שלום ואור ואלק שלום א"

בגאון ובזקיפות קומה!

היה רב אחד בתל אביב, משיירי הדור הקודם, שהיה נוהג לטייל מידי יום ביומו בשעות בין הערביים בשדרות רוטשילד. השדרות המו אותה עת עוברים ושבים, אנשי עסקים טרודים, פנסיונרים שעיתותם בידם, ילדים משחקים ואימותיהם המשגיחות עליהם. ובתווך פסע הרב פסיעות מדודות. דמותו התמירה, ההדורה, זקנו הכסוף היורד על פי מידותיו, הדרת פניו האצילית, האור הקורן מעיניו, גלימת החכמים הארוכה והמקל שבידו, כל אלו גרמו לכך שכל העינים הופנו לעברו, הכל פנו לו דרך וקדו קידה.

כך היה מידי יום ביומו. באותה תקופה, שח הרב לאחד ממקורביו: "אני מצווה מפי הרופאים לערוך טיול יומי באויר הצח, לבריאותי. אבל הטיול בשדרות רוטשילד עולה לי בבריאות, אני חוזר חולה יותר מאשר יצאתי!" "מדוע", תמה הלה.

"אומר לך, לא כך חשבנו על ארץ האבות, על עיר עברית. כשאני רואה את הילדים משחקים, תחול ברכה על ראשם, זרע ברך ה', ילדי ישראל זכים וטהורים שאין בהם חטא, יוסף ה' עליהם אלף פעמים. כשאני רואה אותם גלויי ראש, אני מזדעזע. כשאני רואה ילד יהודי אוכל בגילוי הראש, בלי ברכה, הלב נקרע..."

היה רגע של דממה, ואז שאל האיש: "אבל, רבי, מדוע הולכים אתם איפוא לטייל בשדרות רוטשילד ההומים אדם. מדוע לא תטיילו ברחוב צדדי ושקט, במנוחה ושלווה הנפש. למה לכם לצער את עצמכם? נתן בו הרב את עיניו הטהורות ושאל: "ואלו הילדים, ילדי חמד, שלא חטאו, ילדי ישראל זכים וטהורים, מתי יראו את דמותו של רב בישראל? כיצד יראו איך נראו אבות אבותיהם? מבין אתה, אילו היה בידינו הכח הרי חובה היתה מוטלת עלינו לצאת לרחובה של עיר בהמונינו, לזעוק ולהתריע, למחות ולקרוא תיגר על ההפקרות המשתוללת, על איבוד ערכי הנצח, על רמיסת הדת בראש כל חוצות. עתה, שאין בידינו הכח, הריני יוצא מידי יום ביומו להפגנה פרטית, הפגנת יחיד, ואומר: ראו, הנני כאן, עוד קיימים יהודים חרדים בישראל, יהודים שומרי משמרת הקודש, שומרי הגחלת!"

מרעשיש הדברים, וכה נכונים. בשקט, בדרכי נועם, אך גם בגאון ובזקיפות קומה, חובה עלינו להכריז: אנחנו כאן! גאים במורשתנו, מאושרים ביחודינו, "אנחנו על המפה"! אדרבה, שכל אלו שכבר ספדו לנו, שהכינו עבורינו מוזיאונים לשימור עתיקותינו כאילו היינו מאובנים היסטוריים, שיתפוצצו! משנאה, מתסכול ומקנאה. "ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד במאד, ותמלא הארץ אתם, ויקצו מפני בני ישראל". ומפרשים רבותינו, שהם קצו בחייהם מראיית הפנים שלנו. מהכיפה שעל ראשינו, מהפיאות, מהזקן, מהפנים היהודיים...

ואנחנו, על אפם וחמתם, אנחנו כאן! וחובה עלינו להדגיש זאת, להבליט זאת ולהתגאות בכך!

והדברים מפורשים בביאורו של הגאון הקדוש רבנו אברהם אזולאי, זקנו של מרן החיד"א, בספרו "בעלי ברית אברהם" בפרשתנו: "בעצם היום הזה נימול אברהם – בא להודיענו כוחו של אברהם אבינו, שהוא מקיים מצוות בוראו בפהרסא, לעיני כל, בלי פחד... ונראה שהקדוש ברוך הוא ציווהו לימול בעצם היום, כדי לפרסם המצווה. וזהו שכתוב: "בעצם היום הזה – כאשר דיבר אתו אלקים"! נראה לכולם, שאין אנו יהודים חרדים בסתר ובמחותרת, אלא בעוז ובגאון – "בעצם היום"!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"ואברהם מברכך ומקללך אור" (יג, א).

לכאורה יש להבין – שאל רבי משה סופר, בעל ה"חתם סופר" – מדוע יש שוני בלשון, בברכה – הקדים את ברכתו למברכים, ואילו בקללה – איחר את קללתו לקללתם?
אלא – תירץ ה"חתם סופר" – זאת ידוע כי כאשר אדם עשיר מברך, הרי ברכתו מרובה, שהרי המושגים שלו בברכה הם מרובים, ומבורך לפי מעמדו. וכן להיפך, אדם שמקולל בעצמו, אם יקלל הרי קללתו מרובה, שהרי רשעתו רבה, יודע הוא כיצד לקלל את השני.
לכן הקדים הקב"ה ברכה למי שיברך את אברהם, כדי שברכתו תהיה ברכה מרובה, ואיחר את הקללה למקללים, כדי שבזמן הקללה תהיה הקללה מועטת.

"במה אדע כי אירשנה" (טו, ה).

לכאורה יש להקשות, מדוע בפסוקים הקודמים כאשר הקדוש ברוך הוא מבטיח לאברהם ואומר לו, "הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם, ויאמר לו כה יהיה זרעך", ועל כך נאמר על אברהם "והאמין בה" ויחשבה לו צדקה", ואילו כאן כאשר הקדוש ברוך הוא מבטיח לו את ארץ כנען, שואל אברהם אבינו: "במה אדע כי אירשנה?"

כתשובה יש לבאר את הדבר על פי משל: עשיר גדול פגש בסבל עני מרוד. ראה העשיר כי מעילו של הסבל קרוע ובלוע ואינו מגן לא מקור ולא מרוח. מיהר העשיר ופשט את מעיל הצמר היקר שלו מעל כתפיו והלביש בו את הסבל העני. לאחר מכן, ראה העשיר כי העני סוחב על כתפיו משא כבד. ריחם העשיר עליו לקחו עמו אל השוק ורכש בעבורו חמור כדי להקל מעליו את משאותיו ופרנסתו. אמור נא לי מיטיבי הרוחם – שאל העני – מדוע כה נשאתי חן בעיניך?

מדוע אתה שואל זאת רק עכשיו? – השיב העשיר בשאלה – מדוע לא הקשית כן כאשר פשטתי מעילי והלבשתך בו?
כאשר פשטת את מעילך – השיב העני – אמנם היה זה חסד גדול מצדך, אולם לא טרחת ללכת ולקחת את המעיל מאחרי, ואילו עכשיו טרחת ובאת אל השוק וקנית לי חמור מאחריים.
כן הוא גם הנמשל – כאשר הקדוש ברוך הוא בישר לאברהם את בשורת הבנים לא שאל אברהם מאומה, כי אם ברצונו של הקב"ה לתת לו בנים יתן לו עד אשר לא יספרו מרוב, אולם כאשר בישר לו הקב"ה שיתן לו את ארץ כנען, מיהר אברהם ושאל: "במה אדע כי אירשנה?" – הרי הארץ כבר ניתנה לשבעה עממים, ומדוע זה נשאתי חן בעיניך לקחתה מאתם ולתתה לי?

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

נסינות (ב)

אין חכם כבעל הניסיון, וכל זאת למה? כי הידע

והלמידה כל עוד שלא עברו את כור ההיתוך המעשי, כל עוד לא נקלעו למצבי חירום, לכישלונות והתגברויות ולתובנות שאחריהם, אי אפשר להסתמך עליהם כלל! דווקא ההתמודדויות והחינוך במצבים שלא היית ערוך ומוכן אליהם, דווקא הרגעים בהם חשים קטנים וחסרי אונים, הם בונים ומחשלים אותנו והם אלו המביאים לקרבת ד' ולבקשת עזרה. גם הקב"ה כשרצה לבנות את עם ישראל בחר באברהם אבינו ע"ה, "כי ידעתי למען אשר יצווה" וכו', ובכל זאת לא זכה לתואר אבי האומה הישראלית עד שעמד בעשרה ניסיונות, כי רק מי שעמד בניסיון וירק דם, הוא זה שיוליד את עם הנצח, עם נצחי שכל קושי לא יעביר אותו מאמונתו. "מעשה אבות סימן לבנים", ההתבוננות במעשי אבות מלמדת אותנו רבות על מבנה האדם, על תכלית הבריאה, על הגישה לחיים, שהרי מה שהיה הוא שיהיה... אנו

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

הירא את ה' אינו מפחד!

האדם המפחד מה' אינו מפחד משום דבר אחר כלל. כשאדם מאמין שהכל מאת ה', וכל מה שה' עושה – לטובה הוא עושה, אין לו שום סיבה לפחד ולדאוג כלל, מכל המאורעות העוברים עליו. פעם, בעת מלחמה, שמע רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל שני יהודים מתווכחים ביניהם. האחד תיאר בפני חברו את המצב הקשה שבו נתון עם ישראל. "מי יודע מה ילד יום? וכיצד נסתתר אם תתחיל, פתאום, הפגזה?"

השיב לו חברו, "וכי אינך יודע שהכל בידי שמיים, וכל מה שעושה הקב"ה הרי זה לטובה? מה יש לנו לפחד?"

"כן", אמר האיש, "ודאי, שגם אני יודע זאת, אבל כוונתי היתה לתאר מה יקרה מבלעדי זה, כלומר – איך נסתדר בזמן הפגזה על פי דרך הטבע, בלי שניקח בחשבון שהכל בידי שמיים?"

כששמע זאת הרב דסלר לא היה מסוגל להבליג. ניגש אל האיש והוכיחו: "כיצד יכול יהודי להעלות בדעתו מצב תיאורטי כזה, שהקב"ה לא משגיח על העולם, חלילה? והרי אין מציאות כזו כלל וכלל! מה טעם יש להגות בדמיונות שווא, בנוסח 'מה יהיה אם הקב"ה לא ישמור עלינו?!'. על יעקב אבינו נאמר (בראשית כה, יא): "וייקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא", ובמדרש (בראשית רבה סח, יג) מובא, שהיה מתירא מן החיות ולכן הניח אבנים.

ויש להבין, אם פחד מן החיות, כלום נרגע פחדו מחמת כמה אבנים ששם למראשותיו? וכי טרחה גדולה היא לנמר או לארי לקפוץ מעט?

אלא – מבאר הסבא מקלם זצ"ל – דרך הצדיקים למעט הנס ככל האפשר. אף על פי שאין ההצלה באה בדרך הטבע, מכל מקום צריך האדם להשתדל להפחית את הנס.

פחדו של יעקב אבינו לא היה שמא יזיקוהו החיות, אלא שמא לא עשה עדיין את כל שביכולתו כדי להפחית את הנס. לאחר שמילא את חובת ההשתדלות שלו למעט את הנס, שוב לא חשש יעקב מהארי או מהנמר, מאחר ותלה ביטחונו בקב"ה.

ננסה לשער, אילו היינו מוצאים עצמנו לבד, במקום מדבר שממה, הלילה יורד וחשיכה אפילה מקיפה אותנו מכל עבר, וחיות הטרף שואגות סביבנו... אם נתאמץ לרכז מחשבתנו רק על אמונה ובטחון, כלום נהיה שלווים ורגועים, או שמא גופנו ירעד מאימה, ונשמתנו כמעט תפרח מעוצם הפחד?

ככל שמדרגתו של האדם גבוהה יותר ואמונתו חזקה יותר, הריהו שליו יותר בכל תקופות חייו, והינו מאושר יותר בכל עת.

הצדיקים פוחדים מן החטא, כפי שנאמר "אשרי אדם מפחד תמיד" – ירא מחטאים שבידו, אך הם פוחדים רק מן החטא, ואינם יראים מפגעי העולם וסכנותיו. דאגת החטא מסירה את שאר הדאגות, ופחד ה' מסיר כל הפחדים! כך היא מידתה של יראת שמיים, שכאשר ירא האדם באמת מהשי"ת, ניצל הוא מיראת זולתו.